

Idioten

Original belysning af 'det onde' og 'det gode'

Af Niels Jørgen Vase

Jeg så denne film to gange hurtigt efter hinanden i en cafébiograf i København engang i 1970'erne. Sjældent har en film talt så stærkt til mig som denne: Kurosawas filmatisering fra 1951 af Dostojevskijs store roman Idioten. Nu er den endelig kommet på DVD, og hvor har jeg set frem til gensynet! Det er uden overdivelse og stadigvæk én af de bedste film, jeg nogensinde har set.

Det er en gammel film, og det bærer den præg af. Den er sort/hvid, og man har desværre ikke gjort meget for at restaurere den ved udgivelsen på dvd; Hverken billed- eller lyd kvalitet er noget at prale af: Der er masser af 'patina' på den. En næsten tre timer lang japansk film - med et sprog, der er fuldstændig uforståeligt, og en kultur, der trods alt virker fremmed. Men hvilken film - og hvilket skuespil! De fire hovedrolleindehavere - af hvilke kun Toshiro Mifune er kendt her i landet - spiller, så man bjergtages; det fænger og gnistrer, når de mødes, og de 'suger' al opmærksomheden til sig, når de er 'på scenen'. Der bydes på en pragtpræstation af den ellers ret ukendte Masayuki Mori i titelrollen. Kurosawa har instrueret sine skuespillere, så de ydede det ypperste, og har dermed skabt et helt enestående mesterværk. Det er filmkunst på allerhøjeste niveau.

Hvad er det så for en historie, der fortælles i Idioten? Det er blandt Dostojevskij-kendere ret almindeligt at betragte Fyrst Mysjkin - titelpersonen i Dostojevskijs roman - som en Kristus-skikkelse. Det skulle måske præciseres, nemlig som en person, der er inspireret af nogle kendetegn ved Kristus-skikkelsen. "Idioten" er nemlig først og fremmest karakteriseret ved at være den rene af hjertet, der lider med de ulykkelige - eller oversat til et bibelsk sprog: den syndfri, der lider for syndere.

Hele historien er i filmen flyttet fra Dostojevskijs Rusland til Kurosawas Japan og de russiske navne udskiftet med japanske: Mysjkin er blevet til Kameda, de to kvindelige hovedpersoner Nastasja og Aglaja er blevet til Taeko og Ayako, og den mandlige 'skurkerolle' Ragosjin er blevet til Akama (Mifunes rolle). Kameda er altså manden, der bliver betragtet som en 'idiot', fordi han er god af sig og føler og lider med dem, der ikke har det godt. Han bliver et uskyldigt offer for en verden af lidenskab, egoisme og fordærv - en verden af mennesker, der i første omgang bare griner af ham, men efterhånden også bliver fascineret af denne helt usædvanlige person. Historien får en tragisk udgang, fordi Kameda er for naiv til at kunne se, hvad det er, der sker omkring ham, og det bringer i slutscenen hos Kurosawa Ayako til - ud fra af den måde, hun har behandlet ham på - at erkende, at det var hende selv, der var en 'idiot'.

Det underlige i dette dybe psykologiske drama er altså, at det gode i første omgang fremprovokerer det onde, og at de 'onde' for sent indser konsekvenserne af det, de så har gjort. At kunne skildre dette så stærkt, som det sker i denne film, er helt forunderligt og absolut uefterligneligt. Det er en film, der ikke bare skal ses - den må opleves!

Filmfakta

Titel: The Idiot - Originaltitel: Hakuchi - Oprindelse: Japan 1951 - Instruktør: Akira Kurosawa - Engelske undertekster - 167' min. S/H

Links

<http://filmogtro.dk/index.php?site=anmeldelserread&filmid=740>

<https://bilderord.wordpress.com/2012/03/13/hakuchi-1951/>

<http://nyheter24.se/filmtipset/recension/6458/idioten-1951.html>

Tilgængelighed

<http://www.amazon.co.uk/Idiot-Masters-Cinema-DVD/dp/B0007Z0VXE/>